

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **A. K.**, proti žalovanému: **Celní ředitelství Brno**, se sídlem Koliště 21, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 5. 2008, čj. 2652-3/08-010100-21, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 6. 2010, čj. 29 Ca 136/2008 - 35,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**
II. Kasační stížnost **se zamítá.**
III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
IV. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení o kasační stížnosti ve výši 26 Kč ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 5. 2008, čj. 2652-3/08-010100-21, změnil rozhodnutí Celního úřadu Břeclav ze dne 15. 10. 2007, čj. 8122-02/07-021100-021, jímž nebylo vyhověno námitce žalobce, spočívající v promlčení práva vymáhat nedoplatek celního dluhu vyměřeného Celním úřadem Břeclav – dálnice platebními výměry ze dne 31. 10. 1995, čj. 29-2192/CD/95 až 29-2203/CD/95, tak, že z výroku rozhodnutí vypustil odkaz na ustanovení § 70 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“).

II.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně, který rozsudkem ze dne 17. 6. 2010, čj. 29 Ca 136/2008 - 35, zrušil rozhodnutí žalovaného, jemuž vrátil věc k dalšímu řízení.

Judikatura správních soudů podle krajského soudu dovodila, že účinky přerušení promlčecí lhůty podle § 282 odst. 2 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, v rozhodném znění

(dále jen „celní zákon“), může mít pouze úkon celního orgánu adresovaný a doručený dlužníkovi, přestože v citovaném ustanovení není výslovně uvedeno, že o těchto úkonech musí být dlužník zpraven. Krajský soud přitom odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2007, čj. 1 Afs 115/2006 - 50, č. 1328/2007 Sb. NSS, v němž byl vysloven závěr, že podání návrhu na provedení výkonu rozhodnutí soudem či soukromým exekutorem či vydání exekučního příkazu je úkonem přerušujícím běh promlčecí doby ve smyslu § 282 odst. 2 celního zákona, pokud je takový úkon adresovaný a doručený dlužníkovi, přičemž úkon exekučního soudu je v takovém případě přičitatelný celnímu orgánu.

Žalovaný podle krajského soudu v napadeném rozhodnutí uvedl, že původní promlčecí lhůta ve smyslu § 282 odst. 1 celního zákona byla před jejím uplynutím (tj. před 31. 12. 2001) prolomena úkonem směřujícím k vymožení nedoplatku podle § 282 odst. 2 celního zákona. Žalovaný za tento úkon považoval návrh na provedení výkonu rozhodnutí, podaný dne 9. 7. 2001 u Okresního soudu v Mělníku, a následné nařízení výkonu rozhodnutí usnesením Okresního soudu Praha – východ.

Pokud žalovaný tvrdil, že v dané věci došlo k přerušení promlčecí lhůty podle § 282 odst. 2 celního zákona, bylo dle krajského soudu třeba zjistit, zda v případě podání návrhu u Okresního soudu v Mělníku byl tento úkon adresovaný a také doručený daňovému dlužníku a pokud ano, tak kdy k tomuto doručení došlo. Jako totožnou krajský soud hodnotil situaci ohledně namítaného promlčení penále vyměřeného platebním výměrem Celního úřadu Břeclav - dálnice ze dne 11. 4. 2002, čj. PV/200169/2002, za účelem jehož vymožení byl podán dne 5. 11. 2002 návrh na výkon rozhodnutí u Okresního soudu Praha – východ. Z obsahu správních rozhodnutí ani z připojeného správního spisu nebylo podle krajského soudu možné tyto skutečnosti zjistit. Správní orgán prvního stupně i žalovaný v odůvodnění svých rozhodnutí pouze uvedli, že žalobce podal dne 28. 11. 2001 odvolání proti usnesení Okresního soudu Praha - východ o nařízení výkonu rozhodnutí, což jednoznačně svědčí o faktu, že se o úkonu Celního úřadu Břeclav – dálnice dozvěděl v průběhu roku 2001.

Krajský soud uzavřel, že závěr žalovaného týkající se přerušení promlčecí lhůty ve smyslu § 282 odst. 2 celního zákona byl předčasný. K tomu, aby mohlo být o námitce promlčení řádně rozhodnuto, je podle krajského soudu třeba provést dokazování naznačeným směrem. Krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného pro vady řízení, neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu, vyžaduje doplnění, přičemž se jedná též o nedostatek skutkových důvodů rozhodnutí.

III.

Žalovaný (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. pro nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení.

Krajský soud podle stěžovatele nezohlednil skutečnost, že Celní úřad Břeclav – dálnice využil dobrodiní zákona (§ 306 odst. 3 celního zákona ve znění do 30. 6. 1997, resp. § 320 celního zákona ve znění od 1. 7. 1997 ve spojení s § 73 odst. 3 daňového řádu) a o

provedení exekuce požádal soud. Tato situace není řešena § 282 celního zákona. Pokud však obecně závazný právní předpis umožňuje celnímu úřadu přenést provedení exekuce na soud, pak je podle stěžovatele na místě uplatnit § 112 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník"). V této souvislosti stěžovatel odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2008, sp. zn. 20 Cdo 3511/2006, www.nsoud.cz, s tím, že řeší situaci, kdy celní úřad nebo jiný správce daně požádá o provedení exekuce soud, přičemž dlužníkem je namítáno promlčení.

Stěžovatel také uvedl, že pátý senát Nejvyššího správního soudu postoupil usnesením ze dne 18. 2. 2010, čj. 5 Afs 86/2009 - 41, www.nssoud.cz, obdobný případ k rozhodnutí rozšířenému senátu, přičemž vyšel ze stejného názoru jako stěžovatel.

Podle stěžovatele měl krajský soud vyhodnotit podání návrhů na výkon předmětných platebních výměrů jako relevantní úkony, které podle § 112 občanského zákoníku *„přerušily, resp. zastavily"* běh promlčecí lhůty. Krajský soud namísto toho označil za neprokázané, zda v případě podání návrhu u Okresního soudu v Mělníku byl tento úkon adresovaný a doručený žalobci. Ze spisu přitom bylo stěžovateli zřejmé, že se žalobce proti usnesení okresního soudu o nařízení výkonu rozhodnutí ještě v promlčecí lhůtě odvolal, tedy o podání návrhu soudu musel nutně vědět.

Stěžovatel tvrdil, že v daném případě přestala běžet promlčecí lhůta ve smyslu § 112 občanského zákoníku dne 9. 7. 2001. Ze stejného důvodu pak přestala běžet promlčecí lhůta pro vymožení příslušenství daně, vyměřeného platebním výměrem ze dne 11. 4. 2002, neboť příslušenství daně sleduje na základě § 58 daňového řádu osud daně.

Dále stěžovatel uvedl, že od 1. 1. 2008 obsahuje obdobnou právní úpravu také § 70 odst. 3 daňového řádu, podle kterého na základě § 320 celního zákona celní orgány postupují při vymáhání nedoplatků.

Konečně stěžovatel shrnul, že krajský soud nesprávně posoudil vymáhací úkony učiněné Celním úřadem Břeclav – dálnice a Celním úřadem Břeclav, na základě kterých byla námitka promlčení odmítnuta. Tyto úkony měly být podle stěžovatele v souladu se současnou judikaturou (shora označené usnesení Nejvyššího soudu) posuzovány v kontextu § 112 občanského zákoníku.

IV.

Žalobce navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Na podporu svých tvrzení mimo jiné uvedl, že o návrhu na výkon rozhodnutí podaném dne 9. 7. 2001 u Okresního soudu v Mělníku nebyl žádným způsobem informován. Úkon mu nebyl adresován, doručen ani o něm nebyl jinak zpraven. K doručení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí uvedl, že tento úkon byl proveden zprostředkovaně soudem, nikoliv samotným oprávněným. Žalobce doplnil, že pokud odvolací soud zrušil usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí a vrátil věc k dalšímu řízení, je nutno na usnesení vydané v prvním stupni pohlížet, jako by nebylo vůbec vydáno.

V.1

Nejvyšší správní soud při předběžném posouzení věci zjistil, že jeho pátý senát předložil usnesením ze dne 18. 2. 2010, čj. 5 Afs 86/2009 - 41, www.nssoud.cz, rozšířenému senátu k posouzení otázku, zda úkony exekučního soudu přerušují promlčecí lhůtu pro vymáhání nedoplatku na clu stanovenou v § 282 odst. 2 celního zákona, resp. § 70 daňového řádu, a zda lze úkon exekučního soudu přičítat celnímu orgánu. Na tuto skutečnost ostatně v kasační stížnosti upozornil i stěžovatel. Pátý senát totiž v této otázce dospěl k právnímu závěru odlišnému od právního názoru vyjádřeného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2007, čj. 1 Afs 115/2006 - 50, č. 1328/2007 Sb. NSS, o který se krajský soud ve svém rozhodování opřel.

Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 48 odst. 2 písm. f) s. ř. s. rozhodl usnesením ze dne 14. 10. 2010, čj. 8 Afs 53/2010 - 65, o přerušení řízení v této věci, a to do pravomocného rozhodnutí rozšířeného senátu ve věci vedené pod sp. zn. 5 Afs 86/2009.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v označené věci rozhodl usnesením ze dne 30. 11. 2010, čj. 5 Afs 86/2009 - 55, www.nssoud.cz. Osmý senát proto v nyní posuzované věci především rozhodl o pokračování v řízení (§ 48 odst. 4 s. ř. s.).

V.2

Dále Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel brojil proti rozsudku krajského soudu s poukazem na nesprávnou aplikaci § 282 odst. 2 celního zákona. Byl přesvědčen, že návrhy na výkon předmětných platebních výměrů představovaly relevantní úkony, které podle § 112 občanského zákoníku stavěly běh promlčecí lhůty zakotvené v § 282 odst. 1 celního zákona. Svůj závěr opřel o právní názor vyjádřený v rozhodnutích Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2008, sp. zn. 20 Cdo 3511/2006, a Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2010, čj. 5 Afs 86/2009 - 41.

Nejvyšší správní soud nemohl stěžovateli v jeho námitce přisvědčit. V usnesení ze dne 30. 11. 2010, čj. 5 Afs 86/2009 - 55, jímž vrátil věc vedenou pod označenou spisovou značkou k projednání a rozhodnutí pátému senátu, totiž rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve vztahu ke sporné právní otázce uzavřel, že *„soudní výkon rozhodnutí k vymožení nedoplatku cla, jehož promlčení se řídí ustanovením § 282 celního zákona ve znění účinném od 1. 1. 1993 do 30. 6. 2002 nezpůsobuje stavění promlčecí lhůty podle § 112 o. z. po dobu trvání řízení o výkon rozhodnutí*“. Rozšířený senát tedy zcela jednoznačně odmítl úvahy o aplikaci § 112 občanského zákoníku v obdobných případech, jakým je i nyní posuzovaná věc. Osmý senát je pak rozhodnutím rozšířeného senátu vázán, proto na podrobné odůvodnění předmětného usnesení pro stručnost odkazuje. Stížní námitka tedy nebyla důvodná.

Za situace, kdy stěžovatel proti rozsudku krajského soudu jiné stížní námitky nevznesl, Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nad rámec uvedeného tento soud zdůrazňuje, že se rozšířený senát ve svém usnesení zabýval rovněž otázkou, zda úkony soudu či soudního exekutora v řízeních o výkonu rozhodnutí mohou představovat úkony, jež by byly ve smyslu § 282 odst. 2 celního zákona způsobilé přerušit běh promlčecí lhůty pro vybrání a vymáhání nedoplatku cla. Dospěl přitom k závěru, že „*úkony soudu či soudního exekutora v takových řízeních nelze pro účely přerušení běhu uvedené promlčecí lhůty 'přičítat' celnímu orgánu a že přerušující účinky mají pouze takové úkony celního orgánu, které tento orgán sám učinil v rámci řízení o výkon rozhodnutí či exekučního řízení (např. návrh na nařízení výkonu rozhodnutí či návrh na nařízení exekuce). Účinky takového úkonu nastávají v okamžiku, kdy je o něm dlužník 'zpraven', tj. tehdy, když se uvedený úkon dostane do jeho sféry např. v souvislosti s prováděním výkonu rozhodnutí či exekuce.*" Ve vztahu k úkonům prováděným exekučním soudem či soudním exekutorem tak rozšířený senát do jisté míry překonal právní názor vyslovený v rozsudku ze dne 21. 6. 2007, čj. 1 Afs 115/2006 - 50, č. 1328/2007 Sb. NSS, o který se krajský soud ve svém rozhodování opřel.

Nejvyšší správní soud proto doplňuje, že stěžovatel veden závazným právním názorem vysloveným krajským soudem ve zrušujícím rozsudku, ale korigovaným právním názorem Nejvyššího správního soudu, v dalším řízení v souladu s citovanými závěry rozšířeného senátu prokáže, že žalobce byl o návrzích na nařízení výkonu rozhodnutí (které dle citovaného usnesení rozšířeného senátu skutečně mohou obecně představovat úkony ve smyslu § 282 odst. 2 celního zákona) ještě v rámci běhu původní promlčecí lhůty zpraven. Zamýšlí-li tuto skutečnost prokazovat poukazem na to, že žalobce brojil ještě v rámci promlčecí lhůty proti rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí odvoláním, neopomene v novém rozhodnutí přezkoumatelným způsobem a v souladu s požadavky rozšířeného senátu zdůvodnit, jak podání odvolání proti konkrétnímu rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí žalobcem prokazuje jeho zpravení o konkrétním úkonu provedeném právě správním orgánem.

Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek krajského soudu nezákonným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 *a contrario* za použití § 120 s. ř. s.). Žalobci přísluší vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Podle obsahu spisu vznikly žalobci náklady ve výši 26 Kč poštovného v souvislosti se zasláním vyjádření ke kasační stížnosti soudu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. ledna 2011

JUDr. Jan Passer
předseda senátu